

Nr 13.

Ankom till Riksdagens kansli den 8 april 1913 kl. 2 e. m

*Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 13,
i anledning av herr Lundgrens i Björna m. fl. motion,
nr 157, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder
för åstadkommande av sakkunnig behandling av s. k.
kyrkoärenden.*

I en inom Andra kammaren av herr *Lundgren* i Björna m. fl. avgiven motion, nr 157, hemställes, att Riksdagen ville i skrivelse till Konungen anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes vid behandlingen av statsdepartementens omreglering särskilt taga i övervägande, vilka åtgärder, som kunna anses lämpliga för tillgodoseende av kravet på en sakkunnig behandling av de s. k. kyrkoärendena.

Beträffande motiveringen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Motionären framhåller, att inom ecklesiastikdepartementet för de s. k. kyrkoärendenas beredning ingen tillgång finnes till sakkunskap av det praktiska livets art, och att samma förhållande torde vad kyrkoärendena angår råda inom justitiedepartementet, till vilket ärenden av kyrkolagsnatur bliva hänvisade. Han erkänner, att inom dessa departement de administrativa och juridiska synpunkterna blivit med omsikt och intresse tillgodosedda, men att initiativet till reformer och utveckling av nationens religiösa intressen enligt tidens fordringar likväl varit ringa.

Att emellertid bilda sig ett bestämt omdöme om motionens egentliga syfte faller sig ganska svårt, då motionären icke tydligt angivit arten och omfattningen av de ecklesiastiska ärenden, som han särskilt haft i tankarne. Dessa ärenden synas icke vara kyrkliga ärenden av juridisk eller administrativ art utan snarare i första rummet att hänföra till spörsmål av inre religiös

eller religiöst praktisk natur. Särskilt fäster han uppmärksamheten vid sådana ecklesiastika ärenden, som skulle komma att stå i samband med uppgiften att »nyanordna nationens religiösa angelägenheter», en uppgift som enligt motionärens åsikt skulle kräva samverkan av de krafter, som både kyrkan och friare rörelser inom folket samt ett allmänt intresse för religiös kultur kunna erbjuda. För att hithörande frågor skulle erhålla en tillfredsställande behandling inom vederbörande departement, föreslår motionären, att vid dess sida skulle ställas ett sakkunnigråd, sammansatt av representanter för olika grupper av det religiösa folklivet, kyrkan, friare religiösa rörelser samt det religiösa kulturarbetets gynnare och vänner.

Det förslag, som beröres i den föreliggande motionen, synes utskottet i viss mån sammanhånga med den framställning om en friare församlingsbildning inom svenska statskyrkan, som motionären framställt i sin motion nr 194, vilken motion dock på förebragta skäl blivit av utskottet avstyrkt. Motionären synes sålunda ha haft i tankarna ett religiöst liv, som, utmärkande sig för fördragsamhet mellan olika religiösa meningsriktningar, skulle leda till samverkan mellan dessa och på sådant sätt nå en synnerligen rik utveckling. För sitt fortbestånd och vidmakthållande skulle detta religiösa liv erfordra en sakkunniginstitution vid sidan av vederbörande departement.

Utskottet vill dock fästa uppmärksamheten på, att ett sådant samarbete mellan kyrkliga, frikyrkliga och andra religiösa riktningar, som motionären avser, ännu icke i någon mera märkbar grad givit sig tillkänna, varigenom den egentliga förutsättningen saknas för att ett ingripande från statens sida här skulle kunna komma i fråga, då ju institutioner i allmänhet och allra minst statsinstitutioner icke böra inrättas, utan att ett verkligt påvisbart behov av deras inrättande föreligger. Men även om det såsom önskvärt framhållna samarbetet förefunnes och för sin utveckling krävde stöd av någon institution, torde starkt kunna ifrågasättas lämpligheten av att till en statsinstitution, sådan motionären synes ha tänkt sig den, förlägga prövningen och avgörandet av rent religiösa ärenden, vilka väl snarare torde böra behandlas av organisationer, som mera direkt kunna stå i beröring med det religiösa liv, varom det är fråga.

Utskottet finner sig dock slutligen böra tillägga, att motionärens slutyrkande, betraktat för sig utan sammanställning med motiveringen, kan giva anledning till tolkningar av olika slag. Han hemställer nämligen om vidtagande av åtgärder, som kunna anses lämpliga för tillgodoseende av kravet på en sakkunnig behandling av s. k. kyrkoärenden. Utskottet har emellertid icke ansett sig ha anledning att taga ett yrkande av så

allmän innebörd under omprövning, för den händelse därmed skulle menas något annat än vad i motionen närmare utvecklats. Utskottet har nämligen av motionärens motivering, som ju bör utgöra ett förtydligande av slutyrkandets mening, bibragts den uppfattningen, att motionen åsyftat just det speciella slag av sakkunskap vid kyrkoärendenas handläggning, om vilket utskottet i sin motivering här ovan yttrat sig. Att de kyrkoärenden, som redan nu handläggas i departementen, vid en eventuell omläggning av dessa senare skulle komma att utredas av fullt sakkunniga personer är för övrigt något, som enligt vad utskottet förnummit departementalkommittéerade redan tänkt sig. Utskottet får alltså hemställa,

att herr Lundgrens i Björna m. fl. förevarande motion icke måtte till någon Andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 april 1913.

På utskottets vägnar:

OSKAR LUNDGREN.
